

Verklarende woordenlijst Music 4 you 2 – 2010

6/8-maat	een maatsoort die bestaat uit 6 achtste noten, verdeeld over 2 groepjes van 3; uiteraard kunnen er ook andere notenwaarden voorkomen in een maat, maar de totale waarde moet overeenkomen met 6 achtste noten
a capella	het zingen zonder instrumentale begeleiding
accordeon	een blaasinstrument, dat zo genoemd wordt omdat het met de linkerhand gemakkelijk akkoorden kan spelen; met de linkerhand worden ook de bastonen gespeeld; met de rechterhand bespeelt de accordeonist een pianoklavier OF een knoppenklavier (er bestaan twee soorten): een klavier- en een knoppenaccordeon
accordeonist	de bespeler van een accordeon
achtste noot	een noot die de helft van de waarde heeft van een vierde noot: er gaan twee achtste noten in één vierde noot, dus op één tel (in de meeste maatsoorten)
achtste rust	een rust die de helft van de waarde heeft van een vierde rust
adamsappel	een knobbel in de keel bij mannen en grote jongens (nadat hun stem gemuteerd is)
afterbeat of tegentijd	een toon op een lichte tel (of licht onderdeel van een tel) na een rust op de zware tel (of een zwaar onderdeel van de tel), vergelijkbaar met hoem-pa hoem-pa, waarvan de "hoem" vervangen wordt door een rust; de "pa" is dan de tegentijd
akkoord	de mooie samenklank van 3 of meer tonen (meestal uit tertsen opgebouwd)
al Coda	naar de Coda, naar het staartje; vaak in combinatie met D.S. (zie D.S. Al Coda)
alt	lage vrouwenstem
altsaxofoon	een blaasinstrument dat tot de houtblazers behoort omdat het hetzelfde mondstuk heeft als een klarinet; de voornaamste saxofoons zijn: sopraan-, alt-, tenor- en baritonsaxofoon
articulatie	duidelijke uitspraak
ballade	een rustig lied met een verhaal, maar het kan ook een instrumentaal werk zijn, b.v. voor piano
ballet	een verhaal dat al dansend wordt voorgesteld; het is een klassieke dansvorm, gebonden aan vaste technieken
balletmuziek	muziek die voor ballet geschreven is; ballet is een klassieke dansvorm die gebonden is aan vaste technieken
banjo	een tokkelinstrument met 4 of 5 snaren; de klankkast lijkt een beetje op een tamboerijn
bariton	middelhoge mannenstem
baritonsaxofoon	een blaasinstrument dat tot de houtblazers behoort omdat het hetzelfde mondstuk heeft als een klarinet; de voornaamste saxofoons zijn: sopraan-, alt-, tenor- en baritonsaxofoon
bas	lage mannenstem
basisthema	het thema (de melodie) waarop het hele muziekwerk gebaseerd is
beat	Engels voor slag, in de muziek voor tel; de beat is een zware tel, de afterbeat is een lichte tel in een maat
beatbox (human beatbox)	het in de microfoon nabootsen van drums; een van de peilers van de hiphopcultuur
begeleidingspartij	een partij die bedoeld is voor één of meer instrumenten ter begeleiding van een melodie
beeldspraak	een stijlfiguur waarbij een begrip vervangen wordt door een beeld
bekkens	een ander woord voor cimbalen, een slaginstrument dat bestaat uit 2 ronde metalen platen die tegen elkaar geslagen worden
bezetting	de verzameling instrumenten (en/of stemmen) die bedoeld zijn voor een bepaald muziekwerk
bigband	muzikaal ensemble van 12 tot 25 personen, bestaande uit saxofoons, trompetten, trombones en een ritmesectie, bestaande uit piano, gitaar, contrabas of basgitaar en slagwerk
blazers	blaasinstrumenten: instrumenten waarbij de toon gevormd wordt door blazen; door de adem wordt de lucht in de buis tot trilling gebracht
blue notes	in de jazzmuziek iets verlaagde tonen, die vaak spanning geven tegenover de begeleidende akkoorden
blues	een muziekstijl - ontstaan uit worksongs en gospelsongs - met een vast akkoordenschema; het tempo is traag en de inhoud is droevig ("feeling blue" = je verdrietig voelen)
body percussion	je lichaam als slagwerk gebruiken om allerlei geluiden voort te brengen
boogiewoogie	een jazzstijl in snel tempo, oorspronkelijk voor piano, met een beweeglijke baspartij in de linkerhand en de melodie (met veel improvisatie) in de rechterhand; elk nummer maakt gebruik van een vaste akkoordenreeks die steeds herhaald wordt
breakdance	acrobatische dansstijl als onderdeel van de hiphopcultuur
bridge	brug, een vocaal onderdeel van een lied dat verschillend is van strofe en refrein en dat meestal maar één keer voorkomt in het lied
buffetpiano	een toetsinstrument waarbij de snaren op een verticaal kader gespannen zijn; het meubel neemt minder plaats in beslag dan een vleugelpiano, waarbij de snaren horizontaal liggen; daarom is de buffetpiano geschikter voor een (kleinere) huiskamer of voor studielokalen
cabaret	vorm van kleinkunst, die humor combineert met zang en instrumentale begeleiding, gebracht door een enkeling (onemanshow) of een klein gezelschap
cadans	duidelijke regelmaat in de afwisseling tussen beklemtoonde en onbeklemtoonde klanken of muziktonen (denk ook aan de cadans van een trein)
calypso	dansmuziek uit het eiland Trinidad; de liedjes gaan over het leven op het eiland; het gebruik van steeldrums (olievaten) is kenmerkend
canon	een lied waarbij de ene partij na de andere hetzelfde thema zingt

cimbalen	een ander woord voor bekkens, een slaginstrument dat bestaat uit 2 ronde metalen platen die tegen elkaar geslagen worden
Coda	Italiaans voor staart(je): slot of naspel
componist	een persoon die muziek componeert (ontwerpt)
compositie	een muziekwerk; het woord wordt ook in andere toepassingen van samenstelling gebruikt, b.v. bij beeldende kunst
continent	een grote landmassa (b.v. Afrika) die min of meer los staat van de andere grote landmassa's
contratenor	of countertenor, een man die zingt in het register (op de toonhoogte) van een vrouw
countertenor	Engels voor contratenor, een man die zingt in het register (op de toonhoogte) van een vrouw
cover / gecoverd	een nieuwe versie van een lied dat reeds door een andere artiest of groep werd uitgevoerd; het werkwoord is coveren, coverde, gecoverd
<i>cresc.</i>	<i>crescendo</i> : geleidelijk luider wordend, heeft te maken met klanksterkte of dynamiek
<i>crescendo</i>	geleidelijk luider wordend, heeft te maken met klanksterkte of dynamiek (afkorting <i>cresc.</i>)
Dal Segno (D.S.)	Italiaans voor "vanaf het teken": herbeginnen vanaf het teken (Segno) – zie p. 14 in je leerwerkboek
Dal Segno al Coda	Italiaans voor "vanaf het teken tot het staartje": herbeginnen vanaf het teken (Segno) tot aan het Coda-teken en dan naar de Coda springen om het werk af te sluiten – zie p. 14 in je leerwerkboek (afkorting: D.S. al coda)
deejay (of dj / diskjockey)	persoon die platen of cd's speelt op een feest of een fuif, voor de radio of in een discotheek
diameter	doorsnede of middellijn van een cirkel (het dubbele van een straal van een cirkel)
<i>diminuendo (dim.)</i>	<i>dim.</i> : geleidelijk zachter wordend – wordt ook <i>decrescendo</i> genoemd
diskjockey (of dj of deejay)	persoon die platen of cd's speelt op een feest of een fuif, voor de radio of in een discotheek
dj (of deejay of diskjockey)	persoon die platen of cd's speelt op een feest of een fuif, voor de radio of in een discotheek
draaitafel	ander woord voor turntable; de dj gebruikt meestal enkele pickups (platenspelers) om platen te mixen (naadloos overgaan van het ene naar het andere nummer)
D.S. al Coda	Dal Segno al Coda: Italiaans voor "vanaf het teken tot het staartje": herbeginnen vanaf het teken (Segno) tot aan het Coda-teken en dan naar de Coda springen om het werk af te sluiten – zie p. 14 in je leerwerkboek
D.S. (Dal Segno)	Italiaans voor "vanaf het teken": herbeginnen vanaf het teken (Segno) – zie p. 14 in je leerwerkboek
dubbele forte (<i>ff</i>)	<i>fortissimo</i> : zeer luid
dubbele piano (<i>pp</i>)	<i>pianissimo</i> : zeer zacht
dubben / gedubt	dezelfde stem of hetzelfde instrument meermaals opnemen
dynamiek	het gebruik van wisselingen in klanksterkte (luid en zacht)
ebbenhout	een heel harde donkere houtsoort
eenstemmig(heid)	verschillende stemmen of instrumenten zingen of spelen dezelfde partij
expressie	artistieke gevoelsuitdrukking
extase	vevoering; een gemoedstoestand (of emotie) die gepaard gaat met een grote genotsbeleving
<i>f</i>	<i>forte</i> : luid
<i>ff</i>	<i>fortissimo</i> : zeer luid
<i>forte</i>	luid (afkorting <i>f</i>)
<i>fortissimo</i>	zeer luid (afkorting <i>ff</i>)
fuga	een ingewikkelde muzikale vorm (of een muziekstuk met die vorm) die een beetje lijkt op een canon omdat er ook veel imitatie tussen de onderlinge partijen voorkomt; er zijn strenge regels gebonden aan deze vorm, die ook als muziekvak onderrichtet wordt
gedubt	zie dubben
gefocus (op)	van het werkwoord focussen = (de aandacht) richten op iets belangrijks; wij zijn gefocust op ons resultaat: wij hebben onze aandacht constant gericht op onze opdracht
gepunteerde noot	een punt achter een noot, dat de noot verlengt met de helft van haar waarde
gitaar	een tokkelinstrument met 6 snaren; de klankkast heeft de vorm van een acht
glissando (mv. glissandi)	een schuivende toon
graffiti	het schilderen, spuiten of krassen van tekeningen of tekst op openbare plaatsen (muren, bruggen, treinwagons); graffiti is een belangrijk onderdeel van de hiphopcultuur
grafische voorstelling	een getekende voorstelling van een thema of een partituur
halve noot	een noot die twee tellen duurt (als elke tel een vierde noot is); de waarde komt overeen met de helft van een hele
halve rust	een rust die twee tellen duurt (als elke tel een vierde noot is); de waarde komt overeen met de helft van een hele
harmonie	de mooie samenklank van muziektonen; de opeenvolging van akkoorden (ter ondersteuning van een melodie)
harp	een tokkelinstrument met 47 snaren en 7 pedalen; de klankkast heeft de vorm van een zuil
hele noot	een noot van 4 tellen (als elke tel een vierde noot is); ze vult een volledige maat van 4/4
hele rust	een rust van 4 tellen (als elke tel een vierde noot is); ze vult een volledige maat van 4/4
hi-hat	een onderdeel van een drumstel dat bestaat uit 2 bekkens op een standaard: het onderste bekken is vast en het bovenste kan op en neer door een pedaalsysteem
hiphop(cultuur)	een cultuur die bestaat uit DJ'ing, rap & beatbox, graffiti en breakdance; ze heeft ervoor gezorgd dat de bewoners van ghettos een eigen stem kregen
hopfiguur	een ritmische figuur die bestaat uit een gepunteerde achtste en een zestiende noot (zie p. 82 in je leerwerkboek)

houtblazers	blaasinstrumenten die bestaan uit een buis met gaatjes, die met kleppen worden afgedekt; door onze adem wordt de lucht in de buis tot trilling gebracht; de buis is meestal van hout, maar de dwarsfluit is reeds lange tijd van metaal; de voornaamste houtblazers zijn: dwarsfluit, hobo, klarinet en fagot
(human) beatbox	het in de microfoon nabootsen van drums; een van de peilers van de hiphopcultuur
idiofonen	slaginstrumenten zonder vel (ook zelfklinkers genoemd): we horen het materiaal zelf van het instrument (hout of metaal)
improvisatie	het tegelijk bedenken en uitvoeren, in de muziek vaak een variatie op een bestaand thema; improvisatie is een typisch kenmerk van jazzmuziek
inspiratie	ingeving; iets wat je op een idee brengt, b.v. de componist Smetana vond de juiste muziek bij het zien van de stroom de Moldau; door het samenvloeien van twee kleinere stromen ontstond de Moldau en wanneer hij dat zag inspireerde het landschap hem tot het schrijven van het symfonisch gedicht De Moldau
instrumentaal	met instrumenten uitgevoerd
instrumentsymbool	schematische (vereenvoudigde) voorstelling van een instrument
integraal	volledig
ivoor	het harde witte kleurige materiaal afkomstig van de slagstanden van een olifant
jazz(muziek)	muziekgenre dat bij de zwarten in de V.S. is ontstaan in het begin van de 20e eeuw; improvisatie is kenmerkend voor jazzmuziek
karaoke(nummer)	het live zingen met een microfoon bij een soundmixbegeleiding waarbij de tekst op een scherm te zien is; per lettergreep wordt aangegeven wanneer je ze moet zingen
kettingrondo	een rondo met steeds verschillende strofen: geen enkele strofe wordt herhaald (dit in tegenstelling tot het symmetrisch rondo), b.v. ABACADA ...
keyboard	een elektronisch toetsinstrument dat in de lichte muziek gebruikt wordt; er zitten ritmische en harmonische begeleidingsfiguren in verschillende stijlen in
klanksterkte	de sterkte van een klank of een reeks klanken; het gebruik van wisselingen in klanksterkte wordt dynamiek genoemd
klavecimbel	een toetsinstrument waarbij elke snaar wordt getokkeld met een pennetje dat in verbinding staat met een toets
klavecijnist	bespeler van een klavecimbel
klavieraccordeon	een accordeon dat een klavier heeft voor de rechterhand
kleinkunst	het verzamelwoord voor podiumkunsten met een intiem karakter, b.v. het luisterlied en cabaret
knopaccordeon	een accordeon dat niet alleen voor de linkerhand knoppen heeft, ook voor de rechterhand
koor	een groep zangers en/of zangeressen die een- of meerstemmig zingt
koorformatie	de samenstelling van een koor, b.v. een gemengd koor (mannen en vrouwen), een knapenkoor, een mannenkoor ...
koperblazers	koperen blaasinstrumenten waarbij de lucht tussen de gespannen lippen wordt geblazen in een bekervormig mondstuk; de voornaamste zijn: trompet, hoorn, trombone en tuba
legato	gebonden; techniek waarbij de tonen aan elkaar gebonden worden; in het notenschrift zet men een boog over de reeks noten die legato moet uitgevoerd worden (zie p. 62 in je leerwerkboek)
liveconcert	een optreden van artiesten voor publiek
luit	een tokkelinstrument met een onpaar aantal snaren: de bovenste snaar is enkel bezet, de overige dubbel; de klankkast heeft de vorm van een halve peer
maestoso / majestatisch	indrukwekkend, statig, verheven (maestoso is Italiaans)
mandoline	een tokkelinstrument met 4 dubbele snaren; de klankkast heeft de vorm van een amandel
meerstemmig(heid)	verschillende stemmen of instrumenten zingen of spelen niet allemaal dezelfde partij
melodisch thema	een thema (= een belangrijke melodie in een muziekwerk) dat zangerig is; de melodie valt meer op dan het ritme
membranofonen	slaginstrumenten met vel; (slaginstrumenten zonder vel worden idiofonen genoemd)
mezzoforte	halfvloed (afkorting <i>mf</i>)
mezzosopraan	middelhoge vrouwenstem
mf	mezzoforte: halfvloed
musical	een theatervorm die muziek (vocaal en instrumentaal = gezongen en gespeeld) en dans combineert met gesproken dialogen, meestal in de Engelse taal
mutatie	stemwisseling: tijdens de puberteit gaan het strottenhoofd en de stembanden groeien: dan wordt de stem dieper. Bij de meisjes is dat maar een paar tonen verschil, maar bij de jongens is dat meestal een octaaf (8 tonen). Je ziet dan ook duidelijk hun adamsappel. Bij jongens zeggen we dan dat hij 'de baard in de keel krijgt'.
muziekstijl	een stijl binnen een bepaald muziekgenre, b.v. een popstijl, herkenbaar aan bepaalde stijlkenmerken
neermaat	een muziekstuk begint met een neermaat als het met een klemtoon (dus met een volledige maat) begint
notenbalk	een reeks van 5 horizontale lijnen waarop men de hoogte van muziknoten kan weergeven
notenwaarde	de waarde van een noot, de duur van een noot (b.v. een halve of een vierde noot ...)
olievaten	gestemde olievaten (steeldrums) die in Trinidad als muziekinstrument bespeeld worden
opera	een toneelstuk (met tekst in rijmvorm) op muziek, uitgevoerd door solisten, koor en orkest
operette	lijkt op een opera: het is ook een toneelstuk (met tekst in rijmvorm) op muziek, uitgevoerd door solisten, koor en orkest, maar de inhoud is luchtiger en de gezongen delen worden afgewisseld met gesproken dialogen, meestal in de Duitse taal
opmaat	een muziekstuk begint met een opmaat als de eerste maat onvolledig is. Er komt één noot (of enkele noten) voor de eerste klemtoon; ook de laatste maat is onvolledig en samen vormen zij een volledige maat.
organist	iemand die het (kerk)orgel bespeelt
p	piano : zacht

parade	een optocht die hoort bij het keuren van de troepen
parlando	gesproken (in plaats van gezongen)
partituur	de geschreven neerslag van een muziekwerk, waarin alle afzonderlijke partijen onder elkaar genoteerd staan, zodat de dirigent een overzicht heeft van alle partijen
piano	zacht (afkorting <i>p</i>)
piano	een toetsinstrument waarop men zacht en luid (en alle mogelijke gradaties tussenin) kan spelen; piano is een afkorting van het Italiaanse woord pianoforte: daarin zitten de twee klanksterktes: piano en forte
plaat(je)	een plaatje is een kleine grammofoonplaat, waarop één nummer op de voorkant en één nummer op de achterkant stond
plectrum	een plat stukje plastic (of been), meestal in de vorm van een afgeronde driehoek; het wordt tussen duim en wijsvinger gehouden om er de snaren mee te betokkelen
polka	een volksdans in tweedelige maatsoort, afkomstig uit Bohemen
pop(muziek)	populaire muziek, amusementsmuziek, commerciële muziek, ontstaan rond 1945
presto	de Italiaanse benaming voor snel
producen	het werk van de producer: (b.v. muziek, films of games) produceren
producer	muziekproducent; verantwoordelijke bij een opnamesessie
quatre-mains	Frans voor "vier handen": een stuk voor vierhandig pianospel: twee pinaisten zitten naast elkaar aan de piano
rap / rappen	muziekstijl waarbij tekst ritmisch uitgesproken wordt op muziek, meestal een beat. Rond het rapgebeuren is ook een hele cultuur ontstaan: de hiphop. Het rappen is maar één peiler van die cultuur. De overige peilers zijn: dj (deejay of discjockey), breakdance, graffiti en (human) beatbox (het in de microfoon nabootsen van drums).
rapballade	een rustige rap die over de liefde gaat
recent	uit het nabije verleden, kort geleden; een recent nummer is een nummer dat nog nieuw is
reconstrueren	heropbouwen
recycling product	Engels voor recyclageproduct, een nieuw product dat gemaakt wordt van afval
refrein	een onderdeel van een lied dat regelmatig terugkomt; tekst en melodie zijn steeds hetzelfde
reggae(muziek)	muzieksoort die afkomstig is van Jamaica; het rustig tempo en tegentijden zijn kenmerkend; de muziek is ook verweven met de rastafari-cultuur
registerknop	een van de knoppen op de speeltafel van een orgel; als je een registerknop opentrekt, worden de toetsen van het klavier verbonden met een reeks orgelpijpen met eenzelfde klankkleur (b.v. klarinet of trompet)
release	het uitbrengen van b.v. een film, een boek, een cd of dvd (op een bepaalde datum)
remake	een nieuwe versie van een bestaande hit of film
resonantieruimtes	holten in neus, keel en hoofd die de trillingen versterken bij het gebruik van de stem
rijm / rijmschema	twee woorden rijmen als ze achteraan hetzelfde klinken, b.v. wijn en trein, aarde en waarde
ritmisch thema	een thema (= een belangrijke melodie in een muziekwerk) dat minder zangerig is, dat eerder ritmisch opvallend is
rock-'n-roll	een (nogal wilde) muziek- en dansstijl, afkomstig uit de Verenigde Staten
rondovorm	een muzikale vorm die bestaat uit een opgewekt refrein dat minstens driemaal voorkomt en waartussen contrasterende strofen gevoegd zijn
samples	sample betekent letterlijk een staal of monster; het is een klein geluidsfragmentje, meestal muziek, maar het kan b.v. ook een stukje gesproken tekst uit een film zijn, dat in een ander werk verwerkt wordt
saxofonist	bespeler van een saxofoon
saxofoon	een blaasinstrument dat tot de houtblazers behoort omdat het hetzelfde mondstuk heeft als een klarinet; de voornaamste saxofoons zijn: sopraan-, alt-, tenor- en baritonsaxofoon
saxofoonkwartet	een groepje van 4 muzikanten met saxofoons, welbepaald een sopraan-, een alt-, een tenor- en een baritonsaxofoon
scanderen	uitspreken met nadruk op elke lettergreep; dat gebeurt vaak in groep, b.v. door een enthousiast publiek
score	uitslag (het aantal punten)
single(tje)	(spreek uit: singeltje): kleine grammofoonplaat (45-toerenplaat), waar één nummer op de voorkant (de A-kant) staat en één op de achterkant (de B-kant).
slaginstrumenten met vel	membranofonen, slaginstrumenten die een gespannen vel hebben dat tot klinken wordt gebracht door erop te slaan met de handen of met stokken; enkele voorbeelden: pauken, kleine en grote trom, tamboerijn, bongo's
slagwerk	instrumenten die door slaan of schudden tot klank worden gebracht; er zijn slaginstrumenten met en zonder vel, er zijn zelfklinkers van hout en van metaal
sloppenwijk	krottenwijk aan de rand van de stad; de krotten zijn meestal gemaakt van afvalmateriaal
solistisch	een belangrijke rol toebedeeld krijgen bij een uitvoering; een solopartij zingen of spelen
solo	een belangrijke partij die door één uitvoerder gezongen of gespeeld wordt, meestal met begeleiding van anderen op de achtergrond
song	Engelstalig lied uit de pop- of amusementsmuziek
sopraan	hoge vrouwenstem
sopraansaxofoon	een blaasinstrument dat tot de houtblazers behoort omdat het hetzelfde mondstuk heeft als een klarinet; de voornaamste saxofoons zijn: sopraan-, alt-, tenor- en baritonsaxofoon
soundmix(begeleiding)	een opgenomen begeleiding waarbij je moet zingen of spelen
spiegelbeeld	links en rechts verwisselen
staccato	techniek waarbij de tonen van elkaar gescheiden worden, los van mekaar gezongen of gespeeld worden; in het notenschrift zet men dan een puntje onder of boven de noot (zie p. 62 in je leerwerkboek)
steelband	een orkest van steeldrums (olievaten), gaande van enkele spelers tot 120

steeldrum	olievaten die gestemd worden zodat ze tonen van verschillende hoogte kunnen spelen
stembanden	spieren die tegen mekaar trillen om klank voort te brengen
stembereik	toonomvang: alle noten die iemand kan zingen, van de laagste tot de hoogste
stemtypes	bepaalde groepen van stemmen, voornamelijk volgens hoe hoog of laag ze zingen; de voornaamste stemtypes zijn sopraan, alt, tenor en bas
stemwisseling	stemwisseling: tijdens de puberteit gaan het strottenhoofd en de stembanden groeien: dan wordt de stem dieper. Bij de meisjes is dat maar een paar tonen verschil, maar bij de jongens is dat meestal een octaaf (8 tonen). Je ziet dan ook duidelijk hun adamsappel. Bij jongens zeggen we dan dat hij 'de baard in de keel krijgt'.
stijl	een stijl binnen een bepaald muziekgenre (enkele voorbeelden van genres: klassiek, pop, rock, volksmuziek, wereldmuziek, jazz); wordt bepaald door stijkenmerken
strijkkwartet	een groepje van 4 muzikanten met strijkinstrumenten, welbepaald 2 violen, een altviool en een cello
strijkers	strijkinstrumenten; snaarinstrumenten die met een strijkstok bespeeld worden; de voornaamste zijn: viool, altviool, cello en contrabas
strofe	een steeds terugkerend deel van een lied, maar met verschillende tekst
strottenhoofd	geheel van stukken kraakbeen en een klep die de luchtpijp afsluit als we slikken
symfonisch gedicht	een eendelig werk voor symfonisch orkest met een beschrijvend karakter; de muziek is gebaseerd op een niet-muzikaal gegeven: een gedicht, een schilderij, een sprookje of legende, een natuurtafereel
symfonisch orkest	een klassiek orkest dat bestaat uit 45 tot 100 (en soms meer) muzikanten, verdeeld over snaar-, blaas- en slaginstrumenten
symmetrisch rondo	een rondo met een symmetrische vorm: dat betekent dat de eerste strofe (B) als laatste herhaald wordt; je kan de letters van de vorm evengoed van achter naar voor lezen als van voor naar achter, b.v. ABACABA
syncope	een noot die begint op een lichte tel (of een licht onderdeel van een tel) en verdergaat op een zware tel (of een zwaar deel van een tel); deze noot onderbreekt het verwachte patroon van klemtonen: ze wordt reeds vóór de klemtoon aangevat
systeem	een aantal notenbalken die met elkaar verbonden zijn omdat ze gelijktijdig klinken
tegentijd of afterbeat	een toon op een lichte tel (of licht onderdeel van een tel) na een rust op de zware tel (of een zwaar onderdeel van de tel), vergelijkbaar met hoem-pa hoem-pa, waarvan de "hoem" vervangen wordt door een rust; de "pa" is dan de tegentijd
tempo (mv. tempi)	snelheid waarmee muzikanten een muziekwerk (moeten) uitvoeren
tenor	hoge mannenstem
tenorsaxofoon	een blaasinstrument dat tot de houtblazers behoort omdat het hetzelfde mondstuk heeft als een klarinet; de voornaamste saxofoons zijn: sopraan-, alt-, tenor- en baritonsaxofoon
thema	een melodie die belangrijk is in de opbouw van een muziekwerk
toccata	een virtuoos muziekstuk voor orgel
toetsinstrumenten	muziekinstrumenten met toetsen, zoals piano, klavecimbel, orgel, accordeon
tokkelinstrumenten	snaarinstrumenten die men tokkelt met de vingers of met een plectrum; enkele voorbeelden: harp, gitaar, banjo, mandoline
toonladder	een reeks van 8 opeenvolgende noten
toonomvang	stembereik: alle noten die iemand kan zingen, van de laagste tot de hoogste
tremolo	"bevend": het snel herhalen van één of meer tonen: b.v. De strijkstok wordt snel over en weer bewogen over dezelfde snaar (of snaren); een ander voorbeeld: bij de mandoline wordt het plectrum snel heen en weer bewogen over de dubbele snaren
turntable	draaitafel; de dj gebruikt meestal enkele pickups (platenspelers) om platen te mixen (naadloos overgaan van het ene naar het andere nummer)
variant	de herhaling van een ander gegeven, maar met een lichte wijziging (hetzelfde maar anders)
variatie	wijziging: het herhalen van een thema maar met een verandering
ventiel	een soort knop op een koperblazer: als je hem indrukt moet de lucht een omweg maken via een nevenbuis en dat verlaagt de toon; koperblazers hebben meestal 3 of 4 ventielen
vicepresident	de eerste vervanger van de president
vierde noot	een noot die één tel duurt in een maat van b.v. 2, 3 of 4 vierde noten; de waarde komt overeen met een vierde van een hele noot
vierde rust	een rust die één tel duurt in een maat van b.v. 2, 3 of 4 vierde noten; de waarde komt overeen met een vierde van een hele rust
vindinstrument	een voorwerp dat niet als muziekinstrument bedoeld is, maar waar je (met fantasie) muziek mee kan maken, b.v. met een lepel op tafel kloppen, of 2 lepels tegen mekaar schudden, ...
virtuoos	technisch moeilijk: een muziekstuk kan technisch moeilijk zijn; maar ook een persoon kan een virtuoos zijn: iemand die moeilijke muziekstukken kan uitvoeren
vleugelpiano	een toetsinstrument waarbij de snaren plat (horizontaal) liggen; het meubel neemt meer plaats in beslag dan een buffetpiano, waarbij de snaren op een verticaal kader gespannen zijn
vocaal	met de stem uitgevoerd (gezongen of gesproken)
volksliedje	eenvoudig lied, dat door het volk gezongen wordt; de componist is meestal niet bekend (omdat het door overlevering tot ons gekomen is)
zelfklinkers	slaginstrumenten zonder vel (ook idiofonen genoemd); we horen de klank van het instrument zelf: dat kan van hout of van metaal gemaakt zijn
zelfklinkers van hout	slaginstrumenten zonder vel waarbij het hout tot klinken wordt gebracht door slaan of schudden; enkele voorbeelden: houtblok, staafjes, castagnetten

zelfklinkers van metaal	slaginstrumenten zonder vel waarbij het metaal tot klinken wordt gebracht door slaan of schudden; enkele voorbeelden: triangel, cymbalen (of bekkens), gong
zestiende noten	noten, waarvan er 4 gaan in een vierde noot, dus 4 noten op een tel